

SAMOBORSKI LIST

Glasilo za lokalne interese.

God. IX.

U Samoboru, 19. travnja 1914.

Br. 16.

Iznos svake brojke. PRETPLATA za četiri godine za domaću K 170, za vanjsku K 2, za ispisništvo K 25. Pojedini broj 15 tilara

Vlasnik, izdavač i odgovorni urednik:
DR. MIJO JURATOVIĆ.

OGLASE prima uprava prema cjeniku. Za oglašavanje više puta vraćaju, daje se sastav popis. Rukopisi se ne vraćaju.

Sjednica trgovišnog zastupstva.

Za sutra 20. travnja u 4. sata poslije podne sazvana je sjednica trg. zastupstva, na kojoj se ima raspraviti ovaj dnevni red.

1.) Priopćenje rješenja kr. zem. vlade od 11. veljače 1914. broj 6541., glasom kojeg je uvažen utok pisara Ivana Škareka, a ukinit zaključak zastupstva od 9. kolovoza 1913. toč. 7. koji se odnosi na podavanje Škareku 20 kruna na mjesec.

2.) Priopćenje rješenja kr. zem. vlade kojem nije odobren statut za vodovod donesen u sjednici zastupstva od 7. studenoga 1913. toč. 1.

3.) Priopćenje rješenja kr. zem. vlade od 10. ožujka 1914. broj 1127. glede proširenja vodovodne mreže i nabave hydranata.

4.) Nadopuna sajamskog reda za Samobor.

5.) Stvorenje statuta za obrte koji se bave držanjem svratišta, gostionica, krčmi i kavana.

6.) Priopćenje zapisničke ponude Mate Kirin za kupnju već uživane opć. šume, te prijedlog poglavarstva za otkaz radi neuspjelih pregovora.

7.) Priopćenje odluke upravnog odbora županije zagrebačke od 16. ožujka 1914. broj 494. o privremenom umirovljenju bilježnika Josipa Čopa.

8.) Nabava mosne vage.

9.) Molba Ivke Dvoržak za dozvolu brisanja uknjiženih tražbina u korist trgovišne općine.

10.) Priopćenje rješenja kr. žup. oblasti od 6. ožujka 1914. broj 6927, nabavi trokara za probadanje blaga.

11.) Uprava općina Pizarovina moli održavanje mjesečnih sajmova. — Stvorenje zaključka glede zapreka.

12.) Molba društva Sv. Vida za potporu.

13.) Priopćenje izvješća dvojice članova zastupstva o pregledbi posala rukovanja opć. potrošarine.

14.) Naknada prijevoznog troška za ubogara Ivana Peršina sa 8 K.

15.) Čebušnik Nikola moli izmjetju njegovog vrta i opć. perivoja podići ogradu.

16.) Vene Gjur, ponuda za kupnju opć. zemljišta u površini od 70 hvati radi proširenja dvorišta.

17. Vrbinčak Marija moli potporu.

18.) Zajčić Božidar moli potporu.

Iza neke stanke sazvana je za sutra opet trg. zastupstvo na okup, da pretrese one predmete, koji su se pribrali od posljednje sjednice.

Najvažnija točka sjednice svakako će biti vodovodna pitanja, odnosno statut za vodovod u Samoboru. Kako je poznato, gradjevni odsjek zem. vlade izradio je statut za samoborski vodovod, te je ovaj već bio na dnevnom redu trg. sjednice. Za-

stupstvo je opet izradilo svoj statut u posebnosti jednoj sjednici koja je bila upravo radi sastava toga statuta sazvana, te kojemu su za podlogu služili vodovodni statuti kako ovaj zem. gradjevni odsjek tako i nekih drugih vodovoda u našoj domovini, a i posebne prilike Samobora.

Kako se iz dnevnog reda razbire, nije ovaj nacrt statuta zadobio odobrenje, pa sad stvar dolazi ponovno pred zastupstvo. Po svoj prilici će se zastupstvo obratiti posebnom predstavkom na glavara zemlje i zamoliti, da se prihvati ovaj statut, što ga je već trg. odbor izradio, te obrazložiti razloge u samoj predstavi.

Domće vijesti.

Ustrani blagdani. Lijepi dan i toplo sunce ogrijavalo nas kroz ustrane blagdane, baš kao, da se i priroda razveselila tom velikom blagdanu. Na sam Ustru vidjeli smo mnogo izletnika u Samoboru, a i onih koji su prolazili kroz Samobor na Pješivcu ili se razili po našoj okolici. Nastavski da je bilo puno i domaćih sinova i kćeri, koji se nastavaju u Samoboru, a toga su dana došli u Samobor da proslave Ustru u krugu svojih roditelja ili rodbine. Naš je uvaj. Ania perivoj oživio. Izletnici i domaći izšli su, da se ožuju proljetnog sunca i da se nagledaju naše krasne okolice, koja je bila već malena u potpunom cvijetu bilja i bresaka. Sve to bilo je još i ustrano bijelim odijelima našeg naroda, koji je pribivao sv. misli u kapelici sv. Anje. Popodnevni vlak opet je doveo nove izletnike, te su naša piramida i stari grad bile glavne

O čehovima u Samoboru.

(Iz skripta za nar. školu i obitelji. — SAMOBOR. Pismo M. Ljubi.)

Svaki čeh mislio se držati čeških pravila. Ipak se je pričinio čeha pregledati, privlačio je pažnju obitelji ili novim gostima i prijateljima. Reči čeha znači nešto i o tome, koliko smo još mogli saznati po pripovijedanju starijih obitelji.

Šegrt (ili kako mu se obično govorilo, dečko) morao je raditi sve, što je bilo treba pri obitelji i kući i bio mu se našao, samo nije smio da kaže i da čehi kažu. Bez gospodarstva dopuštenje bilo mu nikud izlaziti. Svaka njegova izjava i riječ morao je slijediti poročiti i saznati čeh i glavni bio na ulici ili na kavanjima drugim mjestu, kad se je našao. Čehovi su pomogli i kao svaki šegrt spram obitelji. Kad bi trebalo nešto izgovoriti, postavio bi onako nešto u glavu, da bi se vidi od čeha, od obitelji, i tako izgovorio, dok mu prođe misao kade čehove glavu. Ponekad čehi šegrtu da glavom mjestu svoga sabranja. Svaki majstor i kupa, ako bi gdje nekada šegrt, da pada, imao je pravo da ga "šegrti" i da mu kaže nešto u glavu te ga onda "šegrti". Kada čehovi su imali šegrt

da nije, već da ga prijavi čehu, pak mu je ovaj dosudio kaznu; ali mu se djetići malo držali te odredbe, te su "prekarini" dječica, pogotovo, ako je bio spram njih nepoštan. Najboljom i svesnim moralom su šegrti pribivali našoj misli. Ako je šegrt ili "šerpap" lijepo započeo u svom zanatu i dobro se vlačio, postao je za tri godine kupa. Vše puta mu je gospodar i oprosio koju sedmica ili mjesec, te ga je još prije reka predložio za oslobodjenje. Naprotiv akočevu i nezadovoljstvo šegrtu mogao je čeh uskratiti oslobodjenje i prodajiti mu šegrtovanje, dok se nije počeo poboljšati i počeo počivati "svija na dora" u čehu. Onda je tek mogao biti "šerpapin" od svoga majstora. "Prekarin" ostalo se ovako: Majstor je doveo svoga šegrtu pred čeh-majstora, koji ga je pozvao pred "čeh". Tu su otvrdili čehova kupa, izvadili se proklati i čeh je dječica bio upisan za šegrtu, pa bi ga "imenovali i povedali mu, da je od čehova postao", te se ga upisali u "pročehni danovi". Tom prigodom rekao mu je obično, "da je tek nekoliko čeha stari i dječica obit i da se čehi vječe ne uoči misli kod šegrtu, već čehi se u čehu postali". — Postavio šegrtu morao se je saznati koliko kupa, da se mogao i čehu prikupiti. U posljednjem slučaju vrijeme već je bilo primeno, da je majstor dobio od šegrtu rodbine nekakove, koji je mogao i da se šegrt. Postojalo se za-

bitjevala obično onda, ako je našao vrijeme bilo manje od tri godine.

Došli mladi kupa prvi put među djetiće, kad su imali "aňog", morao je pred vratima počekati, dok ga je njegov prijatelj — stariji djetić — ostaril i prijavio riječima: "Vani je jedan mladi, baš ti se rad prikupiti kod nas". Kad se sročio dnevni red, t. j. kad se pobrali "aňog" i ledica savorili, pozvali mladoga kupa. Ovaj je onda pokušao na vranu i stupio u sobu pozdravivši: "Polem budi Janš. Kristuš!" a oni mu odzdravili: "Na se vesle talen". Nato ga je upitao dobar: "Kaj ti rad?" a on odgovori, da bi se rado krajina prikupiti. To se mu dopustilo i upitali ga, da li imade čim da plati prikupiti. On je odgovorio, da ima, i imade je svoja 2 forinta i polino ih na stol. Upitane tako podjeliše se na dvoje: jedna kupa spremila u dječica ledica za upitane određene potrebe, a drugu kupa upitane za vino, a čehu prikupiti još i drugi malošni posadu, i tako se poslije gde i savorijalo. U starje sobe mogao je šegrt plati dječica kupa, kada je bio oslobodjen; isto tako je mogao, grebe dati i svaki novi čeh, kad je pristupio u čeh, još prije no je platio kupa, bio je novi djetić upisan u "kupa dječica", potom se mu naredi sobe dječica, da upitane. Kad si je novak morao dati dva kupa, koji su ga "kratili" za dječica, i to se bilo ovako: Dok je on upitane na stolcu, kupa su mu

izvršujući i podupirući članovi. Početak zabave u 4 sata poslije podne.

U slučaju nepovoljnog vremena održat će se zabava u gostionici Josipa Biščana. Odbor.

Gospodarstvo.

Tamanjenje grozdovog moljca. Zadnjih godina počeo se sve većina javljati u vinogradima grozdov moljac, čiji je razvitak vrlo štetan.

Da se širenju grozdovog moljca na put stane, pozivaju se vinogradari, da složno ustanu na odbranu svojih vinograda proti ovom opasnom štetniku.

Mjere se pokušane, pa se pokazale kao uspješne i lako provedljive. Sastoje se u ovom:

1.) U proljeće prigodom rezidbe vinograda valja ostrugati svu staru koru sa svakog čokota, pobirati je, te izvan vinograda spaliti. — Time se također uništi jedan veliki dio moljčevih čahurica, koje pod starom korom prezimljuju.

2.) Kad su lucaji s proljeća poslije rezidbe povezani, valja odmah nastaviti cigare od mahovine, da ih početkom srpnja, kad se je prva generacija crvica začahurila, pokupiti i spaliti.

3.) Mjeseca svibnja prigodom lijeta prve generacije leptira, valja spomoću školske djece udesiti grupe od njih petero šestoro, koji će pred večer oko zalaza sunčanog i rano izjutra ići između redova po vinogradu pa hvatati leptire na lepkom namazane lepeze. A isto, kad se pokažu prvi crvici na trsovima, treba odmah škropiti mlade grozdice rastopinom sapunice, kojoj se doda još 2—3 kg. petroleja na 100 lit. vode.

4.) Iza toga treba nastaviti cigare od mahovine (umotane u običan papir ili u pomanjkanju mahovine, smotane samo iz običnog novinskog papira) između kolja i trsa u visini čokota, da se crvici kasnije mjesto pod starom korom i u pukotinama od kolju u njima začahure.

5.) Ostavljati po vinogradima u posudama, plitkim a širokim začecerenoj pokvarenog piva ili vina od droždja, koje se zamiriši s još nešto mirisanog korjena. Leptiri iz daleka osjete ove tekućine prigodom lijeta u noći po vinogradu, pa u masama dolaze da piju i tu se utope u tekućini. Dobro je spojiti ovo sredstvo s ugljenim žižcima ili lampicama, jer ih svijetlo još bolje privlači.

6.) Poslije cvatnje preporučuje se uporaba samo 3/4 tne sapunice bez petroleja, koja je obzirom na groždje, indiferentno sredstvo, ali ipak zato proti crvici-ma uspješno.

7.) Koncem mjeseca srpnja ili početkom kolovoza za letenje leptira druge generacije, leta sredstva kao i pod 3.

8.) Pobiranje crvica druge generacije zajedno sa zaraženim jagodama u mjesecu kolovoza i rujna.

9.) Poslije borbe pobiranje soboga lišća, panja, kličica od jagoda, svih vitica i t. d. jer to sve zna stajati moljcu za začahurivanje.

10.) Važno je bolja preko zime, kad se ima drugoga posla, struganje i spravljanje njegovih stare kore, pod kojom se moljac sakriva i prezimljuje.

Uzima se dobro sve pokušaje na bolju provedbu te s našim ili iglom pronaći i čahurice koje se najčešće pojavljuju.

Iz starih zapisa.

1826.

Potvorilo je, da pravi tuča.

Barbara Dolter tuži Katarinu M., Katarinu H. Magdu T. i Josipu K., da su je u času, kad se nad Samoborom spustila gusta tuča, nazvale copricom, i predbacile joj, da je ona ovu tuču načinila, što je oštetila usjeve na samoborskim poljima. To se je zbio na samom trgu, a u nazočnosti više općinara. Osuda, koju je izrekao sudac, glasila je:

Gore spomenute iz zroka krive vere držanja i nedostojnoga vu ovom jubileumskoga leta vremenu zadržavanja vsaku poseb do šestu vure večera v reži zapreti, i na povraćek stroškov na 20 krajcari limitiranoga taki za naplatiti konvikovati; buduć pako nemirne, televno kastigati, convicuvano je.

Krušnarice među sobom.

Naprvo dano je, da nekoje krušnarice navadu imaju na placu vsakoga po kruh dojučega predkočiti i kupujuće jedna od druge odbijati, kaj više puta larnu i špotanje zrokuje. Kajti ovo nedostojni čia bi bil, trštvo pako slobodno, tak ovakovo kupceh predvzetje po odarjanju kruha, razgovaranja, budi odvlačenja od košar, prepovedati, i portulabu isponuvati, da na krušnarice pazit i proti tomu pregrežecu v reži postavit ima, — dokončano je.

Brijač mol obrtnu dozvola.

Vincenc Breier iz Ljubljane, tada u Zagrebu, zamolio je dozvolu za tjeranje brijačkoga obrta u Samoboru. Gradski oci saslušavši ovu molbu, dodjoh do zaključka, da „v ovom opidumu človeka takvoga kruto potrebno bi bilo“, no opažaju, da nije pridoneo paluša ni otpušnoga lista, kako to mora svatko da učini, tko dolazi „iz oragov na koronu nemških spadajućeh“. To će imati dakle naknadno učiniti. Dozvola mu se pak zamoljena tjeranja „balbirijske“ podijeljuje s ovom ozbiljnom opomenom: „da se on vu ordinacije kakve sam po sebe pačtat ne bude smel, nego jedino odredjenja ovde stanujućeh kirgusev zvršavat bude mogel.“

Ženski krojač u Samoboru.

Franjo Moliec iz Moravske zamolio je obrtnicu kao ženski krojač. Zaključak: „Kajti vu opidumu ženski šneider ne bi se nekajel, da z velikim stroškom oprave drugde delat se ne daju, nego potrošak na ove vu mesta ostane, njega za stanovnika, i da ovde vu mesta slobodno na svoja ruku dela, — dokončano je.“

Pomirba „tevaršev“ pred sudom.

Julijana B. tuži svoga muža Franju poradi nevjere. Navodi i skrivku, koja je poča na nju navestila štokavsku povikama. Pred sudom dolazi međutim do pomirbe među suprugama, a ovoj okrivljenoj pruža se kazna za ovaj put s prijetnom tjelene kazni, koja bi je buduće stigla. U zapisnik se oti pomirbe bližak.

„Franc B. ženi svojoj odacob vernu ljubav i ljubanje od svih drugih ženstih, osobno pak od običane tvrđine običaj, i ona pomirjenje s njim želite, i pod taj našu strastu tobače se pomirilo, v ruku svoje i sebe kušavije ješu.“

Sve domaćice kažu

potpunim uvjerenjem: nema kave bez :Francka; pa za to i preporučuju samo „Pravi :Franck: s tvorničkim znakom „mlinac“.

1826

Javna zahvala.

Gospodarsko društvo kao zadruga u Samoboru zahvaljuje ovime najjardacnije al. Samob. štedionici na lijepom daru od 100 K, koju je svotu i ove godine poklonila ovome društvu.

Odbor Gospodarskog društva.

Stan od 2 sobe, kuhine i smočnice isnajmljuje se odmah u Topličkoj ulici broj 5. (Vila Hochstätter.)

Naučnika

za trgovinu mješovitom robom traži trgovina A. Cizi, Samobor.

Obznana i preporuka.

Potpisani otvorili su s danom 15. travaja limarsku udrugu

u kući g. Petra Šuteja, Trg Leopolda Salvatora br. 13, te ćemo u njoj izradjivati sve poslove, koji zasjecaju u naš obrt.

Preporučujemo ovaj naš pohvat al. građanstvu Samobora, te se nadamo da ćemo naći potpore, stim više što je jedan od nas već više godina obrtnik u Samoboru, a drugi domaći sin Samobora.

Sve narudžbe izvršivati ćemo, solidno i s najvećom pažnjom, a cijene smo odredili najumjerenije, tako da ćemo svakoga moći udovoljiti.

Ivan Antolić i Rudolf Lese
limari i uvođitelji vođova.

Prvotna industrija za strojeve pistina žice.

Vlasnik Štefan Hajek.

Trg ul. I-II, Zagreb. Javljen stih ti izradba raznih opruga od žice, svih vrstah američkih pralivih mašina za krevete i t. d. isto se tako primaju popravci svih strojeva te parnih kotlova.

Za solidnost posla jamčim.

4 litra

Najbolji cigaretni papir odlikovani je

„COLUMB“

Jedini hrvatski proizvođač.

Zadrživa ukusnost.

Dobro se svadje. — Stoji samo 4 litra.

Prva hrv. tvornica cigaretnog papira

u Zagrebu.

4 litra

4 litra

Častim se ovime p. n. općinstvu Irgovština Samobor staviti do znanja da sam u Rambergovoj ulici (u kući g. Kožaka) ured.o

uzorno skladište

svih raznovrsnih potrepština za kućne instalacije vodovoda, kupatona, kloseta, umivaonika itd.

Proračune za kućne instalacije čitim besplatno.

Obzirom na to što sam poduzeo montovanje cjelokupnog samoborskog vodovoda, i što sam domaći sin i obrtnik, nadam se, da će me p. n. općinstvo Samobora svojim cijenenima narudžbama počastiti izvoliti.

Odličnim štovanjem

Petar Treppo

limar i poduzetnik za montovanje samoborskog vodovoda.

Rendes-vous Samoboraca u Zagrebu.

Svratište

k, bovačkom rogu'

Izvrstan polinkovac

preporučuje svojim cijenenim gostima

M. Pilaž, svratištar.

Lijepi i bijeli zubi postaju samo čišćenjem

Malvina praškom za zube.

Cijena staklenoj kutiji i kruna.

Dobiva se u ljekarni

M. Kleščića, Samobor.

Prodaje se ili iznajmljuje **jednokatna kuća**

uz povoljne uvjete. Isto se tako prodaje ili iznajmljuje **stanovište**.— Poblize u tiskari Samoborskog lista.

Uspješno se oglašuje u **'Samoborskom listu'**

Sredstvo proti zatvorenja, tustilu i ulozima

STERNOV

o mravsko gorko vrelo, blago i sigurno djelujuće sredstvo, te prema ispredjujućoj analizi najbolja gorka voda.

STERNOV pošta Sokolice kod Brna

ČATEŠKE TOPLICE

otvorene 1. svibnja.

Akrathoterma prve vrste, temperatura 40—42° R, izvrsno djeluje protiv sloga, reumatizma, bolina u mišićima i u udovima, neuralgiji, kožnim bolestima ekzematima i t. d. — Stanovi i kupališni bazeni nanovo sazidani, odgovaraju svjema higijenskim zahtjevima. Dobra i jeftina opskrba.

Kupališni liječnik dr. Miho Juratović.

Dalje obavijesti daje uprava „Čateških toplica“, pošta Brežice.

MILJONI

upotrebljava se

Kaselj

promuklost, sluzavost, katar, grčeviti kašalj i hripavac.

Kaiserovy Prsni Karamelly

na 61 ambrozije svjedodžbi od liječnika i privatnih potvrđuje sigurni uspjeh.

Omotač 20 i 40 list., svežanj 60 list.

Dobiva se kod **MIRKA KLEŠČICA**

Samobor i Zagreb.

Ure-njihalica, koja tuče na t. zv. „Gong“, ide 14 dana sa jednim navojem. Stoji 18 kruna. Jamstvo 3 godine. Dobiva se kod I. Sudnika urara u Samoboru.

Strojno pletenu žicu za ograde

prodaje

V. Angera naslj. MAKSO SCHICK.

Pomodna kuća i fabrika rublja S. BERGERA nasljednici

Jelačićev trg br. 2. ZAGREB Jelačićev trg br. 2.

Fine vunene i svilene tkanine.

Velike skladiste fine svile, fantazije tkanina po najnovijem skupu, engleskih tkanina sa košima, flaneli sa bluze i kućne haljine te raznih podova i barhonda.

Uzorke kao i pošiljke preko K 20— šaljemo franko.

Muške i ženske rublje kao i posteljina.

Velike skladiste pamučne i plinske robe, stolnog rublja, garnitura za kupa, vune garniture za krevete i posteljine od flanela, sigova, svjasa i tkanina sa posteljine.